

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. ENEA POPA
Redacția: Str. Petru Maior No. 7.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34

Foaie culturală-politică. Apare
săptămânal sub conducerea
unui comitet

ABONAMENTUL:
Pe an . . . . . 100 Lei
Pe 1/2 an . . . . . 50 Lei
Pe 1/4 an . . . . . 25 Lei

CARTEA ROMÂNEASCĂ,

scrisă cu dragoste față de limba și credința strămoșască, să fie merindea săteanului nostru. Școalele curățite și văruite de sărbătoare, așteaptă să primească neamul mic al copiilor. În sufletul și mintea lor se va picura chiagul învățaturii, care va întări pornirile bune ale sufletului și judecățile drepte ale minții. Legătura strânsă dintre minte și suflet ne va da oamenii mari pe cari se va putea răzima țaria viitorului. Săteanul totdeauna a dat cu drag obolul său pentru școală, locul de deșteptare al copiilor. Il dă și acum. Dovadă atâtea școale frumoase ridicate după unire, care ne fac să credem că a izbucnit, ca o bobotaie, dragostea de carte și de școală, care mai înainte zăcea mocnită în pieptul săteanului. Sunt rari oamenii, care se codesc dela contribuția școlară. Atâtea și atâtea năcazuri, împreunate cu viața, il fac să amâne darea ajutorului, dar nu-l fac niciodată să nu-l dea. Pe lângă acestea își dă copilul cu drag la școală. Acum, mai mult ca altădată, pricepe pe deplin rostul și dreptatea vorbelor bătrâne: *Ai carte, ai parte*. Să clădesc școale, copiii merg cu plăcere la ele. În fiecare an avem un număr de copii și oameni pricepuți în deslegarea slovelor. Suntem acum mai fericiți? Sătenii nu mai au nici o datorință față de carte, cartea românească? Să vedem. Cu vârsta de 16 ani am scăpat din lanțul slovelor și încârligătura numerilor. Am cutreerat, cu mintea, țări și mări. Am luat parte, cu simțurile, la cele mai mari lupte, am gătat cu toate. După isprăvirea anilor de școală par'că ne simțim trudiți de greutatea atâtor cărți bătate în cap. Sau credem că școala-i bună numai pentru copii? Ori credem una ori alta, dar aceasta unii dintre săteni o fac, că îndată ce nu mai merg la școală, pun cărțile între vechituri și legate bine într'o traistă, le acață la căpriori și sărăcuțele de ele așteaptă, cu foile acoperite de paianjen, mâinile copiilor, sau ale nepoșilor, să le răsfoiască.

Ca să ne bucurăm de roadele cărții și să pricepem rostul vieții, care se desprinde din cărțile scrise cu gând curat, deodată cu îmbrăcarea podoabelor frumoase de feciori mari sau cu injgheburile unei vetre familiare liniștite, să ne adunăm podoaba cea mai frumoasă și prietinel cel mai credincios — *cartea românească*.

Am trecut prin sate. Înaintea bisericii, sau altui loc de sfat, am văzut bătrâni cu plete albe cetind cu glas răspicat și talmăcind celea cetite tinerilor și bătrânilor, cari ascultau cu multă luare aminte. Să porneau să discute asupra celor cetite. Unii spuneau una, alții alta din cele învățate sau cetite. Așa li-se întipăreau în minte mai trainic glumele care înveselesc viața și povețele, care o feresc de rău. Și hora satului, la care se prindea toată școala de pe laița sfatului era mai insufletită. Bindecuvântarea cărții cinstite își întinsese aripele ei de mamă apărătoare peste tot satul. De aceea în satele acelea nu se aud vorbe urâte, certe și alte fapte nevrednice de om, făptura cea aleasă.

Ne-am dus pe drum mai departe. Am cetit oarecândva, că popoarele nordice mulțumesc școlii starea culturală și materială de care se bucură, poate cea mai bună dintre toate neamurile. Si ne-am zis: Acestea-s satele noastre cu preoții, învățătorii, și bătrânii pricepuți, de unde se ivesc zorile deșteptării repezi. Pe aci cărțile de cetit sunt purtate pe câmp în traistă alături de pâine și slănină, unele merinde a sufletului, celelalte a trupului, și-s cetite cu băgare de seamă în vremea liberă. Pilda ăstor sate să fie urmată cât mai în grabă de toate satele românești că, de nu, vom fi liberi cu fapta și vorba, dar vom fi supuși cu mintea altor neamuri. Șapoi unde-s aceste două, acolo-i fericirea bogăția și conducerea. Acum atât. De altădată vom arăta cum să cetim și ce să cetim.

(s.)

Lungoarea sau Tifosul.

Deoarece în lunile din urmă boala aceasta s'a răspândit și se răspândește încă și astăzi prin satele din acest ținut, credem că este folositor să spunem pe scurt, ce este această boală și cum am putea să ne ferim și să ne îngrijim de ea. Lungoarea este o boală ce ține timp lung, zice poporul. Este o boală produsă de un fel de vierme mic, care este așa de mic, încât nu se poate vedea cu ochiul liber, nearmat. ci numai cu un ochian (microscop) anume, ce mărește lucrurile la mii de ori, decât sunt intradevăr. Acest viermuleț se găsește răspândit pe pământ, unde ajunge murdăria de la oameni, se găsește mai ales în apa de beut, pe poame culese de pe jos, se găsește în murdăria și udul oamenilor bolnavi de această boală. Boala se capătă așa, că un om sănătos bea apă din fântână, s'au rău, unde se găsesc acești viermușori. Cu apa beută intră și viermușorul în stomac, apoi în mațele omului, unde, pe anumite locuri se prind, se sporesc și formează chiar rane și produc otrava lor care înbolnăvește pe om. Boala nu începe chiar îndată după ce se bea apa cu viermușorii de tifos, ci trec 6—8 zile încă până ce viermușorii se infig pe mațe și să sporesc aici cât de cât, pentru că le place la căldura sângelui. Bolnavul începe acum să simtă dureri prin foale și membre, are greață și vărsături adeseori este incuiat, altădată suferă de pânțec (diaree), are dureri de cap, fiori de friguri, și pierde pofta de mâncare. Temperatura, căldura trupului, crește din zi în zi, ajunge la săptămână până la 40 c; acum bolnavul se simte mai rău, limba se usucă, este roșie la vârf și margini, iar mijlocul limbei încărcat câte odată, uscată, buzele sunt uscate și acoperite cu o pieluță subțire, care sângerează, durerea de cap e mai mare, bolnavul doarme dus, vorbește aiurea (buiguiește), altădată e foarte neliniștit, fără să știe ce face, se scoală, aleargă ș. a. Pe piele mai ales pe foale, se văd niște pete mici, roșii, rotunde, cât un fir de linte. Bolnavul adeseori tușește puțin. E de însemnat, că mulți bolnavi nu se plâng de dureri. Starea aceasta ține iarăș o săptămână, după care începe să scadă căldurile pe incetul, durerile trec, bolnavul se liniștește și, deși slăbit, merge spre însănătoșire. — În cazuri mai grele, când bolnavul nu e bine îngrijit, apoi chiar în săptămâna 3-a se ivesc cele mai multe necazuri. Viermușorii de pe mațe subție peretele mațelor, sparg vinele și scaunul bolnavilor e cu sânge, dar sparg și mațele și atunci bolnavul moare în aprindere de pelița mațelor. Altădată în acest timp se ivește aprinderea de

se ivește aprinderea de plămâni, care în tovarășie cu tifosul, răpune bolnavul. Sunt bolnavi cari capătă prin boala aceasta curgere de urechi și asurzesc, le pică părul la alții, se umpflă câte un picior ș. a. *Cum ne putem feri de boala aceasta?* Să se știe un lucru, care trebuie să ne fie o lege sfântă, o lege mai presus de toate, care dacă este cunoscută și ținută, ne va feri de multe boale, de multe dureri, de multe plângeri și de mai multe cheltueli. Această lege: să ne îngrijim de curățenia trupului nostru. Să nu mâncăm nici odată fără de a ne spăla mâinile, pentru că în timpul lucrului de peste zi, mâinile vin în atingere cu multe lucruri, cari nu sunt curate și de pe cari se lipesc de mâinile noastre multe sămânțe (bacilisau microbi) de boale și dacă mâncăm fără să ne spălăm mâinile, aceste sămânțe de boale vor ajunge cu mâncarea în trupul nostru, unde se sporesc și încep să-și facă rostul lor, care nu se știe nici odată unde va ajunge și unde se va opri și care va fi sfârșitul. Una e sigur: că bun nu va fi nici când. Așa este și cu viermele tifosului, care trăește cum am amintit, în apa de beut, în unele mâncări, și în locurile jilave, unde ajunge totdeauna din murdăria, (materile fecale) urina și din gura bolnavului.

Prin urmare grija cea mai mare trebuie să fie să grijim, ca aceste lucruri eșite de la bolnavi să nu se risipească, să nu se arunce ori-unde, ci ele trebuie aruncate în groapă anumită și să se verse peste ele apă de var, sau var stâns proaspăt. — Să nu lăsăm bolnavul să-și facă nevoile trupești decât într'un vas anumit, în care se toarnă apă de var întâi, care arde viermușorii aceia și astfel îi omoară. Conținutul acestor vase, apoi, să nu se arunce aproape de fântâni, ci într'o groapă anumită. Dacă s'ar arunca aproape de fântâni, s'ar scurge în fântâni și microbii se sporesc și toți aceia care ar folosi apă din această fântână s'ar înbolnăvi de tifos, luând viermele boalei din apa fântânei molipsite. E bine ca în vremuri când se răspândește această boală, să se fiarbă întâi apa de beut și numai după fierbere și răcire să se folosească. Fierberea încă omoară viermele, dar frigul nu-l omoară, el trăește și într'un sloi de ghiță.

Așa dar, apa trebuie fiartă și răcită înainte deo fi folosit. Boala o răspâdesc adeseori și poamele, care se culeg de pe iarbă, de sub pomii din grădină, unde a ajuns multă murdărie, care se lipește și pe poamele căzute.

Aceste poame, având viermele tifosului pe ele, pot produce lungoarea. Deci e bine ca poamele să fie bine spălate înainte de-a fi folosite.

Dr. Eugen Nicoară
medic

Cu care partid politic să mergem?

Este aceasta o întrebare pe care, cred, foarte mulți cetățeni cărturari și plugari-și-o pun, în aceste vremuri confuze, de mare încercătură. Cum cu greu se poate orienta omul în viața politică de azi.

Știm cu toții, că partidul național român este cel mai vechiu partid, din Ardeal (azi are organizații în întreaga țară). Acest partid s'a plămădit de părinții și strămoșii noștri în vremuri grele, în lupta pe viață și moarte cu vitregă stăpânire ungurească. Acest partid a dus lupte foarte grele, aducând jefte nemăsurate pentru înapoierea idealului nostru național, ideal pecetluit prin actul unirii dela Alba-Iulia în ziua de 1 Decembrie 1918.

Acest partid, în România întregită, s'a unit cu partidul marelui bărbat de Stat, răposatul Take Ionescu, și mai nou, cu partidul dlui Ioan Mihalache. Ambele partide formează „opziția unită” și duc o luptă grea împotriva stăpânirii de azi, pentruca să se schimbe și în această țară sistemul după care a fost cărmuită țara până acum. Trebuie schimbat odată sistemul acela nenorocit de-a cărmui țara numai spre binele câtorva privilegiați, a câtorva prieteni ai puternicilor zilei, cari toate le leagă și deslegă după bunul lor plac.

Partidul național luptă, alături de țărăniști, pentru o mare cauză românească, pentru întronarea în această țară a unei cărmuiri eșite din voința poporului, a unei cărmuiri drepte, cinstite și cu mare grijă de necazurile și nevoile poporului. Ne trebuie o cărmuire a cărei cea dintâi grijă să nu fie numai îmbogățirea partizanilor pe orice căi și cu ajutorul puterii de Stat, ci grija supremă să i fie îmbogățirea morală, culturală și materială a tuturor cetățenilor țării, căci de prosperitatea tuturor cetățenilor atârna și prosperitatea Statului.

Dar, lupta aceasta grea partidul național n'o poate duce, decât sprijinit sincer, cinstit și nefățarnit, de țărani în primul rând, căci spre binele și ridicarea morala și materială a acestora luptă acest partid dela întemeiere. Interesele agricole ale țărănimii sunt susținute și apărate cu îndârjire și neînduplecare de acest partid.

În ținuturi, cari n'au trăit într'o molenșire culturală și politică ca al nostru, toți oamenii de bine sprijinesc partidul național, susținând programul acestuia, căci acest partid reprezintă dreptatea, legalitatea, munca cinstită și desinteresată și dorește să introducă și la noi un sistem de guvernare, care să ne ridice și pe noi odată din necazurile în cari ne sbatem de 6 ani, ca să nu mai fie tot Românul la coada tuturor Statelor din această parte a lumii.

Partidele celelalte sunt intruparea intereselor materiale a unor grupuri mici de comiteresați, de oameni cari, cu orice preț și mijloace brutale, tind să-și păzească și înmulțească bunurile materiale, averile câștigate cu ajutorul puterii de Stat.

În deosebi partidul liberal, al marilor bănci, se întreține din avuția Statului, confundă interesele Statului cu interesele partidului. Partidul liberal tinde, cu toate mijloacele, să-și asigure puterea nemărginită și necontrolată, — creiază slugi plecate cari să nu și ridice cuvântul împotriva stăpânului — pentru a se putea folosi

cu atât mai bine de avuția țării în favorul partizanilor, cari duc o viață ușoară. Folosește toate așezămintele Statului, ca să-și asigure puterea. Scoate armata, care este a țării nu a partidului liberal, ca să innăbușe voința cetățenilor, cari nu mai pot suferi acest regim.

Vezi, iubite cetățene, cum o mână de oameni cu averi foarte mari, cu bănci foarte puternice, stăpânesc de atâta vreme un popor ale cărui suferințe cresc din zi ce merge? Căci liberalii cunosc numai interesele partidului și ale băncilor, dar nu cunosc interesele mulțimei.

O codiță a liberalilor sunt averescanii, stăpâniți de aceeași mentalitate ca și liberalii, cu cari sunt pe cale a se uni; cel puțin unii dintre ei, în frunte cu dl Goga, despre care se știe prea bine, că este omul supus al dlui Brătianu. Dl general Averescu, șeful acestui partid, este miluitul dlui Brătianu. De dragul puterii dl General, s'a lăsat purtat de nas, în mod foarte rușinos, de către dl Brătianu, și cu Ungurii până a ajuns să stârneasca în partidul averescan o adevărată răsvrătire, îndreptată tocmai împotriva dlui Goga. Poate această răsvrătire va aduce pieirea partidului și dl Goga va trece, cântând din cobză, la liberali, unde-l trage buzunarul.

Indiferent dacă partidul averescan va îngroșa rândurile partidului liberal, sau nu, partidul averescan va rămânea un partid fără rost în viața politică a României, căci, după cum

spunea un averescan de azi, dl Generala a fost primul autor al unui program politic fără idei politice; iar partidul liberal va reprezenta în țara noastră marea finanță, marile bănci și locul țărănimii nu poate fi în rândurile acestor partide.

Partidul național, alături de partidul țărănist, are frumoasa menire să mijlocească transformarea cea mai adâncă a stărilor sociale din România, ridicând țărănimea română la o stare morală, socială, economică cu mult mai bună ca cea de azi. Cu acest partid trebuie să mergem spre un ideal eticosocial al Statului român. Să ne înșirăm, deci, în rândurile partidului național, nu din mărunte socoteli de mărire și interese materiale, din poftă de parvenire și procopsire, ci să ne înșirăm în rândurile acestui partid de program și principii spre a ne ocupa fără patimă, de problemele de viață ale neamului nostru, discutându-le, cernându-le spre o cât mai bună și potrivită deslegare.

Să dăm lupta cu toată puterea dar deschis, loial, cinstit și cu convingere, căci izbânda mai curând sau mai târziu, va fi a noastră.

În jurul dlui N. Iorga, Iuliu Maniu, Ioan Mihalache Dr. N. Lupu etc., oameni cari cu atâtă însuflețire și jertfă luptă pentru binele acestei țări, trebuie să ne înșirăm, în rânduri dese, noi soldații de rând, căci, ori cât de mari ar fi ei, fără sprijinul nostru al celor mulți nu pot realiza nimic.

Să ne strângem, deci rândurile, și cu puteri unite să mergem înainte.

Ion Poiană.

IN VIESPARUL FANARIOT

Cînd, într'o țară civilizată, un obraz pătește ce au pățit acuma liberalii, cînd i se dă un astfel de vot de blam, ca acela de la Camerele Agricole — și încă pe acolo nu se știe de liste falsificate, nici de alegători creați și de alegători împiedecați — șeful Guverului anunță, cu demnitate, hotărîrea sa de a se refraga.

Astfel e însă la noi.

Banda care ne guvernează s'a strîns ca un roi de vespi cînd umblă cineva la fagurele de lustre în care-și clocește viitorul. Și din scorbura parasifilor puterii iese de cîteva zile un bîzîit furios și înspăimîntat în același timp care te umflă de ris și te umple de scîrbă.

Toți astrologii și zodierii și măsluitorii, toți „experții” și mehengii sînt convocați pentru a se găsi un clenciu, un mijloc oarece, cît de imoral și de josnic, cît de nedemn, de a ieși din încercătură. Și împrejur cărbușii și gindacii averescani țin isonul, cu aceeași spaimă, cu aceeași furie.

Viesparul fanariot se agită, dar tot va ieși din cuib!

N. Iorga.

POLITICA...

Sub cuvîntul acesta înțelegem azi răutate, înșelăciune, vorbărie goală și bîrfeală. Patimile răscolite de lupta vieții publice ne-au înjosit în așa măsură, că nu mai știi cui să-i urmezi. Ne-am depărtat mult de tot, de ceea ce înseamnă în adevăr să faci politică și s'a zdrobit încrederea în conducătorii firești ai poporului nostru, prin ponegririle răutăcioase și otrăvitoare a celor răutăcioși. Dorul de mărire și pofta de căpătuială au rupt unitatea organizației politice în Ardeal și am ajuns să vedem alegeri cu bătăuși și beuturi, în părțile noastre, cari pătează firea atât de blîndă și cumpătată a poporului nostru.

Politica — în înțelesul adevărat al cuvîntului — este arta de a lupta

și este destul ca să aducem căteva pilde. Țăranul nostru, care nu ajunge să-și plătească birul, vede cum i-se sechestrează singura lui vită, de vreme ce bogătașii de război, cari au câștigat sute de milioane pe spinarea bravilor noștri ostași plătesc o nimica toată. Speculanții ne cumpără bucatele pe preț eștin și le vînd în streinătate până ce secătuesc țara, ca apoi s'o pășim cași în anul trecut, că am fost siliți să aducem grâu din America și să-l plătim de trei ori așa de scump. Cei mulți au sărăcit, — câțiva s'au trezit cu averi mari câștigate peste noapte. Apoi scumpețea . . . și alte năcazuri peste năcazuri, ce nu ajungem să le scriem.

Liberalii sînt făloși de isprăvile lor, și în vremea din urmă erau foarte îndestulați, că au putut să se înțeleagă cu partidul săsesc și unguresc.

Partidul săsesc este bine organizat și țin laolaltă, dupăcum primesc ordinul de sus, fără să judece răul ce și-l fac. La alegerile generale au mers împreună cu liberalii — și mai pe urmă s'au căit. S'au căit împreună cu ungurii că li se iau școlile, li-se iau pămînturile, sînt asupriți și atatea altele. Au venit de curînd alegerile agricole și s'au dat iarăși cu liberalii, uitîndu-și de toate năcazurile scrise pe hîrtie. Sașii se bizuesc pe pactul lor cu liberalii, ungurii — baronii unguri, nu poporul — se bizuesc pe pactul dela Ciucea, făcut cu avarescanii, (tot liberali și dâșii) — așa că n'avem decît să-i lăsăm să-și urmeze ca'ea. Cu vremea vor veni ei pe calea cea adevărată.

Noi rămăneam să ne croim drumul cu puterile noastre proprii și să în drumăm politica pe calea dreptății. Avem cea mai adâncă încredere în poporul nostru, care a început să deosebească neghina de grăul curat și se reîntoarce la matca vechilor convingeri politice, cuprinse în programul partidului național. Politica a fost pentru noi întotdeauna un cuvînt curat și făcînd politică înțelegem să luptăm cu toate puterile noastre pentru binele și înaintarea neamului nostru.

Dela frate.

Lucruri supărătoare.

Cele întamplate săptămîna trecută la școala superioară comercială de fete și la liceul „Unirea” din Tîrgu-Mureș, nu pot decît să supere și măhnească pe orice om dornic de mai multă disciplină, regulă și muncă sistematică.

Iată, anume, despre ce este vorba.

Pe ziua de 10 Septembrie au fost chemate la Tîrgu-Mureș studentele cari au înaintat cereri pentru obținerea de burse pe anul școlar curent. În această zi urmau să se țină examenele în vederea distribuirii bursei.

Și cum lumea știe prea bine, că în țara românească lucrurile se nîtmplă cam pe de-a îndoasele, părinții multor eleve s'au interesat, în prețuia examenelor (9. Sept), la Direcțiunea acestor școli, dacă se țin examenele. Li-s'a răspuns că se țin.

Astfel, în ziua de 9 Sept. p. m. au sosit mai multe zeci de studențe la Tg.-M: în vederea acestor examene.

Cînd colo ce să vezi, Doamne!

Abia după sosirea studentelor la Tg.-M. s'a ținut o conferință profesorală, hotărîndu-se să nu se țină examenele până la 14 Sept. Și în felul

pentru înaintarea unui neam, și a face politică înseamnă a lupta pentru convingerile proprii pe cari le crezi mai potrivite pentru binele obștesc. Aceste convingeri ajung să fie cuprinse în legi și după cum sunt ele, bune sau rele, așa se conduce și poporul, spre bine sau spre rău.

Guvernarea liberală își trăește ultimele zile. Putem, deci, să ne dăm seamă despre ceea ce-au făptuit, ca să-i putem judeca ce politică au făcut. S'au votat legi peste legi — câteva chibzulte și foarte multe nechibzulte — din cari nu putem alege, altceva decît scopul, ca bogătașii liberali să pună mîna pe toate avuțiile țării și ca, tot dâșii, să stăpînească țara și după ce părăsesc cărmuirea. Faptele lor se cu-

acesta multe studente unele cu părinți, altele singure-au fost aduse la Tg.-M. de jeaba. Cu o oarecare mâhnire sufletească au trebuit să ia drumul spre casă, dacă au mai avut tren, sau să rămână pe drumuri, căci în internat nu li-s'a dat loc, ca, vezi, Doamne, Doamna Directoară, sau mai știu eu

cine, să nu se încurce cu socoteli prea mari.

Astfel de lucruri, fără cap, n'ar trebui să se întâmple tocmai la școale. Și n'ar trebui să se întâmple, fiindcă stărnesc o legitimă mâhnire sufletească și sunt împreunate cu multe cheltuieli zadarnice. (iop.)

Vrajba dintre popoare

Popoarele din Europa se țin de religia creștină, dar numai creștine nu sunt. Legea creștină ne învață, să nu facem altuia ceea ce dorim ca nici alții să nu ne facă nouă. Dar, în viața de toate zilele, lucrăm tocmai întors. Nu este zi lăsată de Dumnezeu, să nu fie pline cu oameni pricinași toate judecătoriile. Nu este sat, din care să nu se scornească zeci și sute de procese, pentru toate flecurile. Legea creștină ne învață însă limpede să nu ne mâniem în deșert pe frați adevărați pe semenii noștri. „Dacă duci darul tău la altar și acolo îți aduci aminte, că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău înaintea altarului și mergi de te împacă întâiu cu fratele tău, și atunci vino și adă darul tău. Împacă-te cu pârâșul tău de grabă, până ești pe cale cu dânsul“ adevărați până nu ajungi înaintea Judecătorului celui mare și drept, care să vă osândească.

Pricinași sunt oamenii și prin urmare necreștini, mai răi decât păgânii: pricinași sunt și popoarele. Dacă sunt de părțate unele de altele se mai nărăvesc ele și trăesc bine laolaltă, dar cele învecinate se înțeleg mai rău decât țiganii la ușa cortului. Astfel Ungurii trăesc bine cu Japonezii, ori Bulgarii cu Eschimoșii, Germanii cu Tibetanii, Românii cu Spaniolii, Cehoslovacii — ca vecini — ori Germanii cu Polonii și Francezii — ca vecini — Bulgarii

cu Turcii și Românii ca vecini — Americanii cu Japonezii — ce vecini — cum trăesc? Țiganii la ușa cortului se mai înțeleg cu parul, dar popoarele cele luminate și poreclite creștine se înțeleg cu tunuri și mitraliere, car fac ceva mai multă pagubă și mai mare prăpăd în oameni, decât parul țiganului. Dacă țiganul e osândit pentru isprava lui cu parul, cu cât mai vârtos ar trebui să fie osândite popoarele, cari nu vreau să se înțeleagă în alt mod, decât cu tunuri și mitraliere!

Ocânda lor a fost totdeauna aspră și va fi aspră, nemiloasă. Mântuitorul ne-a spus: „Cine scoate sabia, de sabie va muri“. Toate popoarele, cari s'au încrezut în puterea armelor și în războaie, s'au pierdut de pe fața pământului. Unde mai sunt Hunii și Vandalii de odinioară? Ce s'a ales din Babiloneni, Lidieni, Medieni? Unde sunt Schiții, Goții, Gepizii și Cumanii? Au fost. Nu mai sunt. I-au stins multele războaie și istoria abia le poate zice „In veci pomenirea lor“.

Tot astfel în ziua de azi, când cetim că se nascocesc tot alte și alte bombe, gazuri otrăvitoare și instrumente ucigătoare: putem ști înaintea că se pregătesc înseși popoarele de a-și săpa mormântul, dacă „nu se vor împăca înainte de a ajunge la dreptul Judecător“.

Gayril Todica.

Știri mărunte

În curând vor avea loc alegerile pentru Camerele de Comerț. La aceste alegeri elementul românesc este în mare minoritate, comerțul fiind, în mâini străine. Dorim sincer, ca printre membrii acestor Camere să ajungă și Români de cinste și muncă

La Geneva (Elveția) se ține marea adunare a popoarelor, numită Societatea Națiunilor. La această adunare s'au plâns Ungurii din Ardeal și Banat, că li-s'ar fi expropriat moșiile. Ministrul nostru dela Londra (Anglia) dl Nicolae Titulescu, a arătat în fața adunării, că plângerea Ungurilor este neîntemeiată și în urma cuvântării sale, Ungurii au fost respinși cu plângerea lor.

Citim în gazeta „Ujság“ din Cluj, că la Judecătoria din Reghin se va judeca, în curând, procesul pornit de dl general Averescu contra dlui Dr. Alex. Vaida-Voivod, pentru calomnie. Anume, la alegerile din primăvara a. c., dl Vaida ar fi spus despre dl general, că dânsul ar fi dat ordin în 1907., să se împuște țaranii. Se prea poate să existe vre-o dovadă în acest senz. Vom mai vedea.

Suntem informați, că dl Victor Maior, prefectul județului nostru, își părăsește postul de prefect. Nu știm, dacă pleacă dsa de bună voie, sau este silit să plece din partea guvernului. Nu știm încă cine va fi urmașul Dsale. Sub guvernul Dlui Brătianu vom avea astfel al 6-lea prefect.

La 24 Septembrie pleacă la Roma al doilea pelerinaj organizat de biserica unită cu Roma.

În curând va pleca alt pelerinaj la Ierusalim, acesta fiind organizat de biserica rom. ortodoxă.

M. Sa Regele sosește săptămâna viitoare la Gurghiu.

Unele afirmațiuni tendențioase ale corespondentului „Viitorului Mureșului“ (de protopop Dumitru Antal din Reghin) în legătură cu adunarea generală a „Astrei“ dela Reghin, vor avea un scurt răspuns în nrul viitor al foii noastre.

La Tipografia Ardeleana Tg.-Mureș se primește ca

ELEV UN BĂIAT
abs. a 4 clase medii.

O RUGARE

Dispariția treptată a ziarelor românești din Ardeal este pusă în legătură cu lipsa de sprijin din partea cetitorilor. Poate acestui fapt i-se datorește adresa rimisă de către autoritățile administrative comunelor noastre, — ordin care ne-a căzut, întâmplător, la mână și carel publicăm mai jos.

„Prefectura județului Mureș-Turda“

„În București apare săptămânal ziarul popular „Poșta țaranului“ sub direcțiunea scriitorului Al. Alimănișteanu. Acest ziar popular este unul dintre cele mai bine redactate din întreaga țară și credem de util că din acest ziar să se afle în toate comunele baremi câte un exemplar. Din acest motiv am comandat ziarul pe adresa fiecărei primării din acest județ. Costul de abonament este de 50.— Lei anual și va fi suportat din bugetul comunal. Veți lua dispoziții ca gazeta să fie primită de primari și imediat după primire să trimită direct pe adresa ziarului în București, str. R. Poincare 17., costul abonamentului de 50.— Lei.

Vă rog deci a executa cu strictețe dispozițiile de mai sus. Executarea ne-o veți raporta la timpul său.

p. prefect P. Roșca.“

Suntem și noi ziar începător și ne recomandăm — fără pretenția de-a fi cel mai bine redactat ziar din țară — autorităților administrative, și așteptăm să ni se arete aceiaș bunăvoință. Știm,

că „Poșta țaranului“ este un ziar liberal, dar sperăm că deosebirea vederilor noastre politice nu va împiedeca administrația să ne sprijinească, sau, măcar, să nu ne facă greutăți.

Dela redacție:

Titlul corect al articolului de pe pag. 2. No. 3. al foii noastre este: „Cu capul pe pietre“, în loc de: „Cu capul de pietri.“

Rugăm pe onorații cetitori să ne ierte pentru numeroasele greșeli de tipar, ce s'au strecurat în Nrul de până acum al foii noastre.

MARELE MAGAZIN ROMÂNESC

Asortat în tot de auna cu diferite mărfuri ca ștofe pentru Bărb. și Dame Pânzării diferite și alte articole, ce aparțin de aceasta bransă. Prețuri convenabile.

Luca P. Niculescu Tg.-Mures

No. 1575. exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin aceasta publică că în baza deciziei No. G.8736—1925. a judecătoriei de ocol Reghin în favorul reclamantului Eduard Hönig repr. prin avocatul Dr. R. Weiskirchner pentru incassarea creanței de 2363 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 26 Septembrie 1925. orele 8 a. m. la fața locului în Reghin sat unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară mobile de casă în valoare de 4600 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 6 Septembrie 1925.

Olivér Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 1455. exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 8487—1925. a judecătoriei de ocol Reghin în favorul reclamantului Dr. Eugen Wiegner repr. prin avocatul pentru incassarea creanței de 1100 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 21 Septembrie 1925. orele 2 p. m. la fața locului în Râpa de sus unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară 2 cai în valoare de 12000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 24 August 1925.

Olivér Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 1528. exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 8664—1925. a judecătoriei de ocol Reghin în favorul reclamantului Borog Constantin repr. prin avocatul Dr. Juliu Vékony pentru incassarea creanței de 15000 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 30 Septembrie 1925. orele 3 p. m. la fața locului în Stânceni unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară boi în valoare de 16000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 6 Septembrie 1925.

Olivér Ghelan,
executor judecătoresc.

Sprijiniți pe industriașii comercianții români.

S'A DESCHIS CROITORIA „M. RADU”

specialist în pardesiuri și paltone. - Târgu-Mureș, Piața Regele Ferdinand No. 18.

No. 1530 exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin această publică că în baza deciziei No. G. 8935—1915. a judecătoriei de Ocol Reghin în favorul reclamantului Alexandru Marconi repr. prin avocatul Dr. Iuliu Vekony pentru încassarea creanței de 4000 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 25 Septembrie 1925 orele 5 p. m. la fața locului în Glăjărie unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară trăsura cal în valoare de 6800 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 6. Septembrie 1925.

Olivér Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 1527. exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin această publică că în baza deciziei No. G. 8484—1925. a judecătoriei de ocol Reghin în favorul reclamantului soț. Covrig Grigore repr. prin avocatul Dr. Eugen Truția pentru încassarea creanței de 6900 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 29 Septembrie 1925. orele 9 a. m. la fața locului în Râpa de jos unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară vite în valoare de 15500 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 5 Septembrie 1925.

Olivér Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 1504. exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin această publică că în baza deciziei No. G. 2209—1925. a judecătoriei de ocol Reghin în favorul reclamantului Wagner Gustav repr. prin avocatul Dr. Eugen Truția pentru încassarea creanței de 6112 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 2 Octombrie 1925. orele 10 a. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară piele, trăsura, cal, mobile de casă în valoare de 120000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 6 Septembrie 1925.

Olivér Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 1549. exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin această publică că în baza deciziei No. G. 8667—1925. a judecătoriei de ocol Reghin în favorul reclamantului Moldovan Simion repr. prin avocatul Dr. Iuliu Vekony pentru încassarea creanței de 1800 Lei termen de licitație pe ziua 30 Septembrie 1925. orele 4 p. m. la fața locului în Topița Română se vor vinde prin licitațiune publică judiciară uncal în valoare de 25000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 6 Septembrie 1925.

Olivér Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 1597. exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin această publică că în baza deciziei No. G. 9522—1925. a judecătoriei de ocol Reghin în favorul reclamantului Francisc Barothy repr. prin avocatul Dr. Iuliu Vekony pentru încassarea creanței de 1053 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 2 Octombrie 1925. orele 9 a. m. la fața locului în Stânceni unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară mobile de casă în valoare de 32500 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 9 Septembrie 1925.

Olivér Ghelan,
executor judecătoresc.

Atelier mecanic

și lăcătușerie

Gheorghe Vlassa

Târgu-Mureș, Str. Furnicelor Nr. 1.

Execută în celea mai bune, condițiuni tehnice cu prețuri avantajoase tot felul de lucrări aparținătoare acestei branșe. :-: :-:

S'a deschis! ≡ S'a deschis!

TIPOGRAFIA
ARDELEANA

Tg.-Mureș Piața Regele Ferdinand No. 25

Execută estetic și estin
tot felul de imprimate.

Telefon 15! ≡ Telefon 15!

„SIRPINOL”-ul

este cel mai bun medicament în contra boalelor de plămâni, așa ca tusă, tusă convulsivă (măgărească), — asthmă și pentru tuberculoși. Se află la

Farmacia lui Victor Mera în Reghin. :-:

Cele mai bune și estine
cizme și ghete se află la

**Grigore
Moldovan**

cizmar

REGHIN, str. Eminescu No. 1.
Cumpărați și vă convingeți

Cărți didactice de curs secundar și
primar, requisite școlare și de birou
se află la

LIBRĂRIA „ARDEALUL”

Tg.-Mureș Piața Regele Ferdinand No. 50.

Telefon 15.

Telefon 15.

Nicolae Oprean

Târgu-Mureș

Ține în deposit: Delicatese
(cașiuri, brânzeturi, unt presat,
conserve, ciocolotă și zahari-
cale) slănină, salam precum și
tot felul de alimente conservate

— En gros — En detail —

S u c u r s a l a:
REGHINUL-SĂSESC

Piața Regele Ferdinand No. 57.